
Vergaderjaar 2024–2025

**Wijziging van de begrotingsstaten van
Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar
2024 (wijziging samenhangende met de Miljoenennota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A	Artikelgewijze toelichting bij het wetsvoorstel	2
	Wetsartikelen 1 tot en met 3	3
B	Artikelgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen	4
1.	Leeswijzer	4
2.	Beleidsartikelen Koninkrijksrelaties	4
3.	Niet-Beleidsartikelen Koninkrijksrelaties	10
4.	Beleidsartikel BES-fonds	11

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de [Comptabiliteitswet 2016](#) elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV);
2. de begrotingsstaat voor het BES-fonds (H).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

J.J.M. Uitermark

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELEN

1. Leeswijzer

Voor u ligt de suppletoire begroting september van Koninkrijksrelaties. De suppletoire begroting september geeft een beeld van de uitvoering van de begroting voor het jaar 2024. De stand wordt opgebouwd vanaf de stand van de vastgestelde begroting 2024.

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties worden toegelicht, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Tabel 1 Ondergrens (staffel) op basis van de Rijksbegrotingsvoorschriften 2024

Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
1. Versterken rechtsstaat	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
2. Slavernijverleden	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
4. Bevorderen sociaaleconomische structuur	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 4 mln.
8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Apparaat	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
1. BES-fonds	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 4 mln.

2. Beleidsartikelen Koninkrijksrelaties

2.1 Artikel 1. Versterken rechtsstaat

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 versterken rechtsstaat suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	43.771	- 6.186	37.585
1.0	Versterken rechtsstaat	43.771	- 6.186	37.585
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	28	- 28	0
	Bestuurlijke aanpak	28	- 28	0
	<i>Opdrachten</i>	199	20	219
	Detentie - Algemeen	79	0	79
	Diverse opdrachten	120	20	140
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	1.944	- 99	1.845

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Detentie - Algemeen	1.944	- 99	1.845
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	972	532	1.504
Overige bijstand aan de landen	0	504	504
Bestuurlijke aanpak	972	28	1.000
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	16.400	20	16.420
Detentie - Vastgoed	16.400	20	16.420
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	24.228	- 6.631	17.597
Grensbewaking (Defensie)	10.543	0	10.543
Recherchecapaciteit (JenV)	1.699	- 1.299	400
Rechterlijke macht (JenV)	7.122	- 626	6.496
Douane (Financiën)	4.864	- 4.706	158
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Artikel 1.0 Versterken rechtsstaat

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

Recherchecapaciteit (JenV)

Deze mutatie betreft een overboeking van LPO-middelen van de begroting van Koninkrijksrelaties (IV) naar de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid (VI) voor het Recherche Samenwerkingsteam. Dit gebeurt conform het financieringsconvenant tussen de ministeries van BZK en JenV.

Rechterlijke macht (JenV)

Douane (Financiën)

Dit betreft voornamelijk een overboeking van de begroting van Koninkrijksrelaties (IV) naar de begroting van het ministerie van Financiën (IXB) voor de Douane Nederland. Deze middelen zijn bestemd voor de lokale grens- en handhavingdiensten op de eilanden Curaçao, Aruba en Sint Maarten.

2.2 Artikel 2. Slavernijverleden

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 slavernijverleden suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	3.333	- 1.883	1.450
Uitgaven	3.333	- 1.883	1.450
2.0 Slavernijverleden	3.333	- 1.883	1.450
<i>Subsidies (regelingen)</i>	3.333	- 3.333	0
Maatschappelijke initiatieven	3.333	- 3.333	0
<i>Opdrachten</i>	0	1.450	1.450
Maatschappelijke initiatieven	0	1.450	1.450
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting
Artikel 2.0 Slavernijverleden
Subsidies

Maatschappelijke initiatieven

Op dit moment wordt met de (beoogd) uitvoerder de subsidieregeling verder uitgewerkt om de uitvoering te kunnen starten. Er wordt voorzien dat de uitwerking laat in dit jaar gereed is waarna de uitvoering van de regeling kan starten. Hierdoor start de uitvoering in 2025 en zullen er geen middelen worden verstrekt in 2024. Hierop wordt het kasritme aangepast, de middelen uit 2024 worden doorgeschoven naar het laatste jaar van de regeling (2029).

Opdrachten

Maatschappelijke initiatieven

Dit betreft voor 2024 een reallocatie vanuit artikel 7 onvoorzien ten behoeve van de uitvoeringskosten subsidies slavernijverleden. Tevens vindt er een reallocatie plaats voor het programma bureau slavernijverleden voor 2024.

2.2 Artikel 4. Bevorderen sociaaleconomische structuur

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 bevorderen sociaaleconomische structuur suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	41.412	- 10.913	30.499
Uitgaven	43.806	- 10.913	32.893
4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba	29.893	- 7.227	22.666
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>16.916</i>	<i>- 2.970</i>	<i>13.946</i>
Diverse subsidies	100	346	446
Tijdelijke Werkorganisatie (TWO)	14.182	- 3.182	11.000
Onderwijshuisvesting Curaçao	2.634	- 134	2.500
<i>Opdrachten</i>	<i>5.563</i>	<i>- 1.241</i>	<i>4.322</i>
Opdrachten landen	563	- 241	322
Tijdelijke Werkorganisatie (TWO)	5.000	- 1.000	4.000
<i>Inkomstenoverdrachten</i>	<i>5.268</i>	<i>- 4.125</i>	<i>1.143</i>
Toeslagen op pensioenen NA	5.268	- 4.125	1.143
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>2.000</i>	<i>686</i>	<i>2.686</i>
Bijdrage landen	0	120	120
Onderwijshuisvesting Curaçao	0	566	566
Tijdelijke Werkorganisatie (TWO)	2.000	0	2.000
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>146</i>	<i>423</i>	<i>569</i>
Diverse bijdragen	146	423	569
4.2 Caribisch Nederland	13.913	- 3.686	10.227
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>1.604</i>	<i>1.640</i>	<i>3.244</i>
Subsidies Caribisch Nederland	1.604	1.640	3.244
<i>Opdrachten</i>	<i>2.130</i>	<i>868</i>	<i>2.998</i>
Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	1.530	0	1.530
Opdrachten Caribisch Nederland	600	868	1.468
<i>Inkomstenoverdrachten</i>	<i>1.349</i>	<i>0</i>	<i>1.349</i>
Pensioenen en uitkeringen politieke ambtsdragers	1.349	0	1.349
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>8.830</i>	<i>- 6.194</i>	<i>2.636</i>

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	8.830	– 6.194	2.636
Ontvangsten	1.149	0	1.149

Toelichting

Artikel 4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba

Subsidies

Tijdelijke werkorganisatie

De uitputting van het Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) budget is de afgelopen maanden achtergebleven bij wat initieel werd verwacht. Dit is onder ander het geval omdat er beperkte invloed is op het moment van start van projecten en omdat het finaliseren van plannen of besluitvorming in de Landen vaak langer op zich laat wachten. Om gedegen planvorming en besluitvorming te faciliteren, wordt het budget van 2024 naar de jaren 2026 en 2027 doorgeschoven, omdat in deze jaren resultaten worden gerealiseerd. In deze suppletoire begroting gaat het in totaal om € 4,2 mln., waarvan € 3,2 mln. bij subsidies.

Opdrachten

Opdrachten Tijdelijke werkorganisatie

De uitputting van het Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) budget is de afgelopen maanden achtergebleven bij wat initieel werd verwacht. Dit is onder ander het geval omdat er beperkte invloed is op het moment van start van projecten en omdat het finaliseren van plannen of besluitvorming in de Landen vaak langer op zich laat wachten. Om gedegen planvorming en besluitvorming te faciliteren, wordt het budget van 2024 naar de jaren 2026 en 2027 doorgeschoven, omdat in deze jaren resultaten worden gerealiseerd. In deze suppletoire begroting gaat het in totaal om € 4,2 mln., waarvan € 1,0 mln. bij opdrachten.

Inkomensoverdrachten

Toeslagen op pensioenen NA

Onttrekkingen aan de toeslagen op pensioenen hebben voornamelijk betrekking op: de hoger uitvallende kosten voor de aanschaf van de stormwaterpomp in Sint Maarten, de bijhorende RVO opdracht en de kosten voor de accountantscontrole. Ook betreft dit verscheidene reallocaties voor onder andere de stijgende kosten van de Vertegenwoordiging van Nederland in Aruba, Curaçao en Sint Maarten (VNACS).

Artikel 4.2 Caribisch Nederland

Subsidies (regelingen)

Subsidies Caribisch Nederland

Dit betreft een bijdrage aan het Caribbean Regional Technical Assistance Centre en is een reallocatie van artikel 7 nog onverdeeld.

Bijdrage aan medeoverheden

Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht

Dit betreffen overboekingen naar het BES-fonds naar aanleiding van gemaakte bestuurlijke afspraken met Sint-Eustatius (€ 0,8 mln.) en Bonaire (circa € 1,6 mln.). Daarnaast heeft er een overboeking plaatsgevonden van gelden voor openbaar vervoer naar het BES-Fonds (€ 0,8 mln.).

Verder wordt er voor herstelwerkzaamheden aan de klif op Sint Eustatius € 3,0 mln. van 2024 doorgeschoven naar 2027. Er worden verschillende natuur- en erosieprojecten ondernomen op het eiland, waaronder de aanpak van loslopende dieren. Doordat de voortgang op deze projecten achterblijft, is besloten de herstelwerkzaamheden aan de klif op te schorten. Door de grote samenhang tussen de projecten zouden deze werkzaamheden namelijk ondoelmatig zijn. Er wordt nu actie ondernomen om voortgang op de natuur- en erosieprojecten te bewerkstelligen. Het belang van de herstelwerkzaamheden is hiermee niet weggenomen. De € 3 mln. is nodig in 2027 omdat er een nieuwe aanbesteding moet plaatsvinden voor deel twee van het klifproject. Uitvoering van het project zal enkele jaren in beslag nemen, waardoor het betaallritme tot in 2027 loopt.

2.3 Artikel 5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 schuldsanering/lopende inschrijving/leningen suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	0	66.000	66.000
Uitgaven	28.517	66.000	94.517
5.1 Schuldsanering Curaçao en Sint Maarten	28.517	0	28.517
<i>Leningen</i>	28.517	0	28.517
Schuldsanering	28.517	0	28.517
5.2 Leningen / garanties Curaçao, Sint Maarten en Aruba	0	66.000	66.000
<i>Leningen</i>	0	66.000	66.000
Lopende inschrijving en leningen Curaçao en Sint Maarten	0	66.000	66.000
Ontvangsten	145.155	0	145.155

Toelichting

5.2 Leningen / garanties Curaçao, Sint Maarten en Aruba Leningen

Lopende inschrijving en leningen Curaçao en Sint Maarten

Met de suppletoire begroting september wordt er financiële ruimte gereserveerd in de begroting, mocht Nederland, op basis van de in de Rijkswet financieel toezicht opgenomen zogenaamde lopende inschrijving, een annuïtaire lening ter grootte van € 66 mln. (ANG 132 miljoen) aan Sint Maarten verstrekken. Deze lening heeft een looptijd van 25 jaar en is ter financiering van een aantal benodigde investeringen. Het betreft investeringen voor het detentiewezen (nieuwbouw gevangenis), energievoorziening en voor de geestelijke gezondheidszorg. Het uiteindelijk verstrekken van de lening is afhankelijk van een positief advies van het College financieel toezicht en instemming van de Ministerraad, cf. het beleidskader risicoregelingen.

2.4 2.4 Artikel 8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8 wederopbouw Bovenwindse Eilanden supplettoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

Art.		Stand eerste supplettoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Supplettoire begroting september (2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	1.569	1.650	3.219
	Uitgaven	1.569	1.650	3.219
8.1	Wederopbouw	1.569	1.650	3.219
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	0	950	950
	Diverse subsidies	0	950	950
	<i>Opdrachten</i>	1.569	700	2.269
	Wederopbouw op Sint Maarten	1.569	700	2.269
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Artikel 8.1 Wederopbouw

Diverse subsidies

Er zijn middelen onttrokken uit artikel 1 (douane € 0,1 mln.), 4 (pensioenen € 0,7 mln.) en 7 (onvoorzien € 0,2 mln.) voor de ondersteuning voor het ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ontwikkeling Milieu en Infrastructuur (VROMI) op Sint Maarten voor capaciteit ten behoeve van de wederopbouw projecten.

Opdrachten

De kosten voor het aanschaffen van de stormwaterpompen in Sint Maarten, de bijbehorende RVO opdracht en de kosten voor de accountantscontrole zijn hoger dan initieel werd verwacht. Daarom vindt er een reallocatie plaats van artikel 4 naar artikel 8.

Verder kunnen door vertraging in de uitvoering en de regels voor bevoorschotting niet alle middelen worden besteed in 2024. Het gaat hier onder andere om de middelen die worden verstrekt aan minVROMI op Sint Maarten en de middelen voor de aanschaf van de stormwaterpompen.

3. Niet-Beleidsartikelen Koninkrijksrelaties

3.1 Artikel 6. Apparaat

Budgettaire gevolgen

Tabel 7 Budgettaire gevolgen artikel 6 apparaat suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	32.819	2.235	35.054
6.0	Apparaat	32.819	2.235	35.054
	<i>Personele uitgaven</i>	<i>20.406</i>	<i>2.138</i>	<i>22.544</i>
	Eigen personeel	19.228	2.158	21.386
	Inhuur externen	1.178	- 20	1.158
	<i>Materiële uitgaven</i>	<i>12.413</i>	<i>97</i>	<i>12.510</i>
	Overige materiële uitgaven	12.413	97	12.510
	Ontvangsten	0	2.936	2.936

Toelichting

Personele uitgaven

Eigen personeel

Dit betreft voornamelijk de in 2024 betaalde afdracht aan KR door de opdrachtgevers voor de basisdienstverlening SSO-CN. De ontvangst van deze afdracht wordt via een desaldering toegevoegd aan het budget van 2024.

Ontvangsten

In 2024 hebben de opdrachtgevers voor de basisdienstverlening SSO-CN een afdracht betaald aan KR. De ontvangst van deze afdracht wordt via een desaldering toegevoegd aan het budget van 2024.

3.2 Artikel 7. Nog onverdeeld

Budgettaire gevolgen

Tabel 8 Budgettaire gevolgen artikel 7 nog onverdeeld suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	5.372	- 5.336	36
	Uitgaven	5.372	- 5.336	36
7.0	Nog onverdeeld	5.372	- 5.336	36
	<i>Nog te verdelen</i>	<i>5.372</i>	<i>- 5.336</i>	<i>36</i>
	Onvoorzien	5.372	- 5.336	36
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting Onvoorzien

Er zijn diverse reallocaties naar andere artikelen, waarbij de grootste overboekingen de subsidie aan het Caribbean Regional Technical Assistance Centre (artikel 4.2) is en de uitvoeringskosten subsidies slavernij-verleden.

4. Beleidsartikel BES-fonds

4.1 Artikel 1. BES-fonds

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 BES-fonds suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Mutaties suppletoire Suppletoire begrotingen, begroting september (2) NvW en amendementen) (1)		Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	84.130	9.643	93.773
Uitgaven	84.130	9.643	93.773
1.0 Bijdrage aan medeoverheden	84.130	9.643	93.773
Vrije uitkering	84.130	9.643	93.773
Ontvangsten	84.130	9.643	93.773

Toelichting

Bijdrage aan medeoverheden

Er zijn overboekingen van de begroting van Koninkrijksrelaties (IV) naar het BES-fonds naar aanleiding van de gemaakte bestuurlijke afspraken met Bonaire en Sint Eustatius, voor het openbaar vervoer en voor het versterken van de ondersteuning van de eilandsraden van Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Verder is er een overboeking van de begroting van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid naar het BES-fonds voor lokale armoedebestrijding, voor de eenmalige energietoelage voor huishoudens met een laag inkomen en voor de vrije uitkering van Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Ontvangsten

Op basis van de [Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba](#) (FinBES) dienen de uitgaven en ontvangsten over ieder uitkeringsjaar voor het BES-fonds gelijk te zijn. Ten behoeve van de dekking van deze uitgaven is een post ontvangsten geraamd. De voeding van het BES-fonds is direct afkomstig uit de belastingontvangsten van het Rijk.